

‘Met onderlinge samenwerking leveren we de beste bedrijfsgezondheidszorg’

SAMEN VERANTWOORDELIJK VOOR SOCIALE ZEKERHEID: DE BEDRIJFSARTS

Bedrijfsartsen willen dat mensen gezond en veilig (weer) kunnen werken. Preventie is hun eerste kernwaarde, maar vaak komen ze pas in beeld na een ziekmelding. Om maximaal effectief te zijn, moet de beroepsgroep dan ook de balans tussen ziektebegeleiding en preventie herstellen. En dat staat of valt met

goede samenwerking met andere professionals, zegt **bestuurslid Erwin Gorissen van de Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB)**. ‘Bedrijfsartsen moeten vaker de rol van supervisor op zich gaan nemen, met de focus op organisatieadvies.’

Wie een bedrijfsarts vraagt naar uitdagingen binnen het sociale stelsel, krijgt tegenwoordig vrijwel zeker een antwoord met het woord schaarste erin. Ook Gorissen wijst het gebrek aan vakgenoten zonder aarzeling aan als dé uitdaging voor goede bedrijfsgezondheidszorg. 'Inspanningen om meer aanwas bij de opleiding te creëren zijn gelukkig succesvol, maar ze kunnen het tij onmogelijk volledig keren. Er is nu één bedrijfsarts per 6.000 werkenden en over een paar jaar is dat er mogelijk nog maar één per 10.000,' zegt hij onder verwijzing naar prognoses van het CBS en cijfers van het Capaciteitsorgaan. 'Als beroepsvereniging hebben we dan ook geconcludeerd dat een inhoudelijke koerswending noodzakelijk is. Op de huidige weg doorgaan is gewoon niet houdbaar.'

Steeds verder verwijderd van de bedoeling

De voortgaande scheefgroei tussen de aantallen werkenden en beschikbare bedrijfsartsen vindt zijn oorzaak in de combinatie van een vergrijzende beroepsgroep en een groeiende beroepsbevolking. Maar liefst 70% van de huidige bedrijfsartsen gaat naar verwachting binnen 10 jaar met pensioen.

OVER DEZE ARTIKELREKES

In een tijd van grote uitdagingen voor de sociale zekerheid moedigt het RSC graag iedereen in het werkveld aan om eigenaarschap te tonen. Of het nu op dossier- of stelselniveau is: niemand kan de huidige knelpunten alleen oplossen. We zullen het samen moeten doen. Dat begint met weten wie je collega-professionals zijn en wat hen drijft. Waar staan en gaan ze voor? Waar dromen of liggen ze wakker van? Hoe kijken ze naar het stelsel en de toekomst? Deze artikelenreeks stelt naast deze vragen telkens één beroepsgroep centraal.

Doordat deze ontwikkeling plaatsvindt bij historisch hoog verzuim en een focus op verzuimreductie in plaats van -preventie, besteden de nog wel werkende bedrijfsartsen naar verhouding steeds meer tijd en aandacht aan verzuimbegeleiding op individueel niveau. Een ongewenste ontwikkeling, zegt de NVAB in haar koersdocument (2024). Gorissen: 'Als we niets doen, raken we steeds verder verwijderd van wat de bedoeling is en de wet ook voorschrijft. Namelijk werkenden tegen uitval beschermen door preventie op collectief niveau.'

Ook vastlopend stelsel levert risico's op

Dat het stelsel tegelijkertijd ook op andere punten steeds verder vastloopt, onderstreept de noodzaak om de bakens te verzetten, zegt Gorissen. 'Neem de terugkeer van de 60-plusmaatregel. Wij hebben begrip voor de noodgedwongen inzet op snellere afhandeling van WIA-aanvragen en een minimaal beroep op beperkte verzekeringsartsencapaciteit. En ook voor de voorrang die zekerheid voor de doelgroep krijgt op het beperken van de instroom. Maar nu zijn bedrijfsartsen bij veel zieke oudere werknemers wel de enigen die medische informatie en advies leveren. Wij willen niet dat dit geleidelijk onze hoofdtaak wordt en we vooral gaan optreden als keuringsartsen die het recht op een uitkering bepalen. Want ook dan raken we verder verwijderd van preventief organisatieadvies.'

De schaarste te lijf met actieve promotie

Actieve promotie van het vak is een van de methoden die de NVAB met succes toepast om zowel de schaarste zelf als de gevolgen ervan zoveel mogelijk

te beperken. De vereniging is initiatiefnemer van de campagne Bedrijfsarts worden, het betere werk, die ook door opleidingsinstituten SGB en NSPOH wordt ondersteund. Een belangrijk ingrediënt is steeds weer uitleggen wat een bedrijfsarts doet, onder meer aan studenten geneeskunde en potentiële zij-instromers.

'Met onderlinge samenwerking kunnen we optimale zorg leveren die bijdraagt aan gezond werk voor alle werkenden in Nederland'

Daarnaast zijn de inspanningen gericht op meer bekendheid van het vak bij collega-zorgprofessionals. Gorissen: 'Andere medische beroepsgroepen zoals huisartsen, medisch specialisten en artsen maatschappij en gezondheid weten steeds beter wat we voor elkaar kunnen betekenen. En dat is hard nodig. Met onderlinge samenwerking kunnen we optimale zorg leveren die bijdraagt aan gezond werk voor alle werkenden in Nederland.'

Meer samenwerken met andere disciplines

Vanuit deze overtuiging zet de NVAB zich ook actief in voor meer samenwerking met professionals binnen de arbo- en bedrijfsgezondheidszorg. 'Denk bijvoorbeeld aan verzekeringsartsen, arbeids- en organisatie-deskundigen, arbeidshygiënist, veiligheidskundigen en casemanagers,' zegt Gorissen. 'De bedrijfsarts moet meer dan nu de rol van supervisor op zich nemen. De spin in het web die anderen erbij haalt of aanstuurt en het overzicht houdt. Door collega-professionals bij het

oplossen van uitdagingen en vraagstukken te betrekken, scheppen we kansen om elkaar te versterken. En om zowel de ruimte voor als de effectiviteit van preventief organisatieadvies te vergroten.'

De spreekkamer uit, de bedrijven in

Gorissen spoort bedrijfsartsen graag aan om zelf het initiatief voor verandering te nemen. 'Wil je dat werknemers ook bij je komen als ze nog niet ziek zijn, zorg dan allereerst dat je gegevens op intranet staan, zodat mensen je weten te vinden. Maar je zult ook vaker de spreekkamer uit en de bedrijven in moeten, om in gesprek te gaan met preventiemedewerkers, OR-leden, leidinggevenden en medewerkers op de werkvloer. Verder is overleg met andere professionals nodig: wat valt jou op, wat zie ik zelf en hoe verhoudt dat zich tot elkaar? Hoe kunnen we deze organisatie samen vooruit helpen? En ja, heb je voor zulke initiatieven nu geen tijd, dan zul je die moeten creëren. Bijvoorbeeld door taken te delegeren aan een arbo-verpleegkundige of casemanager.'

RI&E als vertrekpunt voor verbetering

Het doel is wat Gorissen betreft dat de bedrijfsarts jaarlijks samen met andere professionals advies uitbrengt over gezond werk, gevraagd én ongevraagd. 'Zo sluit je aan bij het doorlopende streven naar verbetering dat is vastgelegd in de Arbowet, en creëer je een vast aanknopingspunt voor een dialoog over preventie.' Hij wijst de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) aan als het voor de hand liggende vertrekpunt. 'Werkgevers zijn wettelijk verplicht om met dit instrument de gezondheids- en veiligheidsrisico's binnen hun bedrijf in kaart te brengen en te evalu-

eren. De resultaten hiervan moet je als professional dus gezien hebben, zodat je er met je advies op kunt inhaken. En constateer je dat de RI&E niet meer actueel of volledig is, dan is het zaak je hard te maken voor een update.'

Samen werken aan inzicht en grip

Ook de kwaliteit van deze advisering staat of valt volgens Gorissen met samenwerking met andere professionals. Riskmanagers sociale zekerheid en casemanagers in taakdelegatie kunnen wat hem betreft het voortouw nemen in het denken over verzuimpreventie. 'Laten we samen nadenken over mogelijkheden om het inzicht en de grip te vergroten.'

'Ook Artificial Intelligence (AI) biedt steeds meer kansen'

Een Periodiek Arbeidsgezondheidskundig Onderzoek (PAGO) is verplicht, maar misschien helpt een Preventief Medisch Onderzoek (PMO) ook. Daarbij kijk je behalve naar werkgerelateerde risico's bijvoorbeeld ook naar leefstijlfactoren. Ook Artificial Intelligence (AI) biedt steeds meer kansen. Bijvoorbeeld om via slimme data-analyse uit te zoeken of verzuim hoger is dan je mag verwachten, en in hoeverre het werkgerelateerde oorzaken heeft. Zo kom je tot effectievere verbeteracties.'

Door samenwerking meer slagkracht

Om de kracht van een goede samenwerking te illustreren haalt Gorissen de aanpak aan die een bedrijfs-

Erwin Gorissen

- **Leeftijd** 50 jaar.
- **Functie** bedrijfsarts, jurist, bestuurslid NVAB (lid van de commissie Wet- en Regelgeving).
- **Achtergrond** mede-eigenaar Dignus Arbo, lid van het Regionaal Tuchtcollege in Den Bosch.
- **Persoonlijk** CrossFit en squash.
- **Ambitie** bijdragen aan een gezonde en duurzame werkomgeving, waarin werknemers met plezier en energie aan het werk kunnen zijn en blijven.
- **Site** www.nvab-online.nl
- **Linkedin**

arts samen met andere professionals ontwikkelde tegen prikaccidenten in een ziekenhuis. 'Zulke incidenten vormen een ernstig risico op overdracht van nare ziekteverwekkers, zoals virussen. Het Arbeidsomstandighedenbesluit noemt voorzorgsmaatregelen die werkgever en werknemer horen te nemen om risico's te beperken. Die lagen vast in beleid, maar de uitvoering liep niet. De sleutel tot een succesvol verbetertraject bleek dat de aanwezige bedrijfsarts, arbocoördinator en preventiemedewerker intensief gingen samenwerken. Door samen de kar te trekken, realiseerden ze veel meer slagkracht dan ieder van hen afzonderlijk had kunnen ontwikkelen.' Ook procesregie van een casemanager kan volgens Gorissen in dit soort situaties van grote toegevoegde waarde zijn. 'Zo'n specialist kan zorgen voor optimale coö-

dinatie en afstemming, en bewaken dat alle betrokkenen hun taken uitvoeren en stappen op de juiste manier zetten. De bedrijfsarts hoeft dan niet steeds brandjes te blussen en kan focussen op waar het echt om gaat: de organisatie goed adviseren.'

Verantwoorde keuzes maken

Dat de NVAB bij het streven naar samenwerking gevoelige kwesties niet uit de weg gaat, blijkt uit haar betrokkenheid bij een ZonMW-pilot over taakherschikking. Deze werkwijze gaat beduidend verder dan de al veel toegepaste taakdelegatie, want naast de uitvoering schuift ook de verantwoordelijkheid naar een andere professional. 'We brengen in kaart onder welke voorwaarden we medische taken zoals diagnoses en re-integratieplannen aan andere

BIG-geregistreerde professionals kunnen overlaten,' zegt Gorissen. 'Dit kan een optie zijn om meer ruimte te creëren voor preventie zonder het overzicht over het geheel en het werkplezier te verliezen. En wie weet kan ook de begeleiding bij ziekteverzuim op deze manier nog efficiënter. Waar het om gaat is dat je het zorgvuldig uitzoekt en regelt. Door nu ervaringen te verzamelen, kunnen we in de toekomst verantwoorde keuzes maken.'

Over het RSC

Het Register Specialistisch Casemanagement (RSC) waarborgt de kwaliteit van gespecialiseerde begeleiding bij ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid. We doen dit namens de professionele casemanagers die deze begeleiding verzorgen én namens de riskmanagers sociale zekerheid die sturen op de kaders waarbinnen dat gebeurt. Want bij beide beroepsgroepen levert gecertificeerde kwaliteit een onmisbare bijdrage aan een duurzaam inzetbare beroepsbevolking. En daarmee aan een stabiele en succesvolle samenleving.

register-rsc.nl